

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

Dnr. Fi2022/03071

Via e-post till:

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.fma.b@regeringskansliet.se

Stockholm den 21 april 2023

Betänkandet En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (SOU 2022:51)

Fastighetsägarna är en riksomfattande branschorganisation, som arbetar för en väl fungerande fastighetsmarknad med stort fokus på hållbarhet, stadsutveckling och trygghet. Fastighetsägarna har ca 13 000 medlemmar och dessa äger tillsammans ca 50 000 fastigheter för kontors-, handels-, industri-, samhälls- och bostadsändamål. Bland medlemmar som äger flerfamiljshus finns såväl privata som kommunägda fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar.

Fastighetsägarna har fått rubricerade betänkande på remiss.

Fastighetsägarna lämnar följande synpunkter på regeringens förslag och hänvisar även till svaret lämnat av Näringslivets skattedelegation, NSD.

- **Fastighetsägarna avstyrker** den långtgående uppgiftsinsamling om fysiska personers, inklusive enskilda näringsidkares, tillgångar och skulder som föreslås av utredningen. Insamlingen utgör, som utredningen också framhåller, ett betydande intrång i den personliga integriteten. Fastighetsägarna anser att insamlingen inte står i rimlig proportion till den nytta som utredningen anser föreligger och kan därför inte motiveras med stöd av grundlagens bestämmelser om begränsning av individens fri- och rättigheter. Fastighetsägarna ifrågasätter om utredningen i tillräcklig utsträckning har beaktat EU-rättens företrädare framför nationell rätt, inklusive svensk grundlag vid analysen av förslagen i ljuset av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna samt dataskyddsförordningen, GDPR.

- Mycket detaljerad information på mikronivå om enskilda personer ska samlas in från olika håll och samlas hos Statistiska centralbyrån (SCB). Uppgifterna ska kunna lämnas ut till såväl andra myndigheter som enskilda forskare. I orätta händer kan den omfattande kartläggningen leda till risker för enskilda. Fastighetsägarna anser att utredningen inte tillräckligt har belyst vilka säkerhetsrisker för enskilda eller samhället som insamlingen kan innebära i ljuset av det säkerhetsläge som gäller i världen idag och risker för dataintrång. Information som lämnas i flera led, exempelvis från en myndighet till en annan och därefter till enskilda forskare, kan komma att få en mera ovarsam hantering även om statistiksekretess råder. Uppföljning och kontrollen över rådigheten över informationen blir svår att göra.
- Utredningen hänvisar till att uppgifter om överlåtelsepris av bostadsrätt ska hämtas från det register om bostadsrätter som föreslås i betänkandet Ett register för alla bostadsrätter (SOU 2022:39). Fastighetsägarna har i svar på remissen av denna SOU avstyrkt att registret ska innehålla uppgift om köpeskillingen under bostadsrättshavare. Uppgiften är känslig ur ett integritetsperspektiv och de skäl som anförs för att registrera uppgiften är i Fastighetsägarnas mening inte tillräckligt tungt vägande. Redan idag lämnar bostadsrättsföreningar kontrolluppgift med köpeskillning till Skatteverket vid överlåtelse av bostadsrätt.
- Utöver SCB berörs enligt utredningen sex statliga myndigheter genom att de har tillgång till uppgifter som behövs för den nya statistiken och omfattas av en uppgiftsskyldighet i förhållande till SCB. Detta gäller även en rad finansiella företag inom olika kategorier, f.n. omkring 1 700 stycken, samt samtliga kommuner och regioner. Svenska Bankföreningen uppskattar i sitt remissvar att banker och andra finansiella institut årligen kan komma att rapportera i storleksordningen två till tre miljarder uppgifter om individers finansiella tillgångar och skulder.
Fastighetsägarna anser att den administrativa börda inklusive kostnader som denna insamling medför för företagen inte är rimlig. Uppgiftsbördan ska också ses mot bakgrund av den massiva rapporteringsplikt för företag som har vuxit fram inom OECD och EU de senaste 10 åren (gränsöverskridande kontrolluppgiftsskyldighet avseende räntor m.m., innehav av finansiella konton, rapporteringspliktiga skattearrangemang, land-för-land-rapportering, m.m.¹ samt icke minst kommande rapporteringskrav rörande så kallad tilläggsskatt² (OECD/EU:s globala minimibeskattning).

¹ Jfr. rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning, s.k. DAC och den uppgiftsskyldighet som löpande lagts in i direktivet (DAC2-DAC8).

² SOU 2023:6 En lag om tilläggsskatt för företag i stora koncerner.

Regleringen av skyldighet att lämna statistik för den officiella statistiken

Lagstiftningen rörande statistikinhämtning för den officiella statistiken består dels av en lag, dels av en förordning. Enligt lagen om den officiella statistiken ska officiell statistik framställas och offentliggöras med beaktande av behovet av skydd för fysiska och juridiska personers intressen (5 §). I lagen finns bestämmelser om att bl. a. näringsidkare, kommuner och regioner är skyldiga att lämna uppgifter till de statistikansvariga myndigheterna för den officiella statistiken (7 och 8 §§). Av 7 § framgår att regeringen eller en av regeringen bemyndigad myndighet får meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter för den officiella statistiken.

I betänkandet föreslås att den omfattande kartläggningen av enskildas ekonomiska förhållanden ("den enskildes balansräkning, dvs. finansiella ställning") regleras i förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

Enligt 8 kap. 2 § 2 i regeringsformen faller föreskrifter som avser förhållandet mellan enskilda och det allmänna, om de gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, under det s.k. primära lagområdet. Det innebär att sådana föreskrifter ska meddelas genom lag. Delegering är dock i stor utsträckning möjlig och är uteslutet endast när det gäller föreskrifter om exempelvis beskattning.

Fastighetsägarna anser att en sådan omfattande uppgiftsinhämtning som nu föreslås bör underställas riksdagen och således regleras i lag.

Anders Holmestig
VD Fastighetsägarna Sverige

Ulrika Hansson
Skattejurist